

EL PROGRAMA

Publicació del Comitè Comarcal Federalista del Baix Empordà. - Surt els diumenges

Tercera Epoca

Sant Feliu de Guixols, 1 d'Octubre 1933

Núm. 122

Comentaris marginals

La màxima atenció del míting d'A. C. R. a Sant Feliu recaigué en la figura d'Amadeu Hurtado.

L'actual líder catalanista republicà no era conegut a la nostra ciutat. És natural que, ultra l'interés polític de la seva representació, moguéssim al públic a escoltar-lo la rellevant personalitat que té conquerida.

Amadeu Hurtado és, més que un polític actiu, un intel·lectual que s'interessa per les coses públiques. Com a tal ha actuat sempre. Recordem l'Hurtado dels seus temps juvenils, quan estava enquadrat en les fileres federalistes catalanes, que dirigia Vallés i Ribot amb son Estat Major saturat de fe, de voluntat i d'esperit messiànic. Allà hi havia els Lostau, els Litran, els Pi i Suñer, els Lluhi, els Deu, els Ferrer i Garcés, els Bofill, l'Odó Martí, Laporta, Sorribas, etc. Llavors començaven els Salvatella, els Pereña, Rovira Virgili i també Amadeu Hurtado, entre altres que no recordem, que han donat brillant força a l'estructura republicana de Catalunya.

Però Hurtado restà poc temps dintre la disciplina del federalisme català. El prurit excèptic que sembla comportar el cultiu de l'intel·lectualisme el féu desdenyar la trajectòria que seguien els nostres homes històrics.

El mateix succeí en els moments de la Solidaritat Catalana. El valor positiu que representava la personalitat d'Amadeu Hurtado, féu que sortís diputat pel districte de Tarrassa, que en mantes vegades el caciquisme d'aquell temps li havia ignominiosament privat de representar anteriorment.

També la seva actuació fou contrariada i no proseguí les activitats de la política pública. Políticament, Hurtado anà vegetant fins l'hora cabdal de la proclamació de la República.

Hem dit que restà al marge de la política pública. Una llarga temporada es tancà en el seu despatx i sols apareixia de tant en tant en la tribuna periodística — a remarcar els temps nerviosos de la Guerra, com a francòfil convençut — comentant assumptes d'actualitat en els periòdics que inspirava com assessor de la gran empresa Busquets, que controla alguns periòdics de Madrid i Barcelona.

Serà obvi dir que Hurtado posseeix una cultura efectiva. És un dels homes més ben preparats a Espanya en política estrangera. Segueix atentament el curs del moviment europeu i fou un gran admirador de Briand i ho és encara de les orientacions marcades per la democràcia francesa.

Les dades precedents senyalen en la personalitat d'Hurtado un dels valors destacats de la política catalana i aquesta justícia no hem de regatejar-li en el més mínim.

Així ho compregué també Esquerra Republicana de Catalunya quan va incloure'l en la candidatura de diputats a les Constituents.

Però Amadeu Hurtado, que si bé ha seguit tota la seva vida una orientació liberal, no ha restat formalitzat en una certa i decidida actuació oposicionista, durant el temps de la Monarquia, ara es manifesta en una nova modalitat formal. L'home excèptic, l'intel·lectual apartat de les masses, el pensador del laboratori, rectifica les seves posicions habituals, sembla que llança el bagatge del seu desdeny i s'incorpora a una activitat pública que el fa moure constantment en les remors agitada de l'agora política.

Val a dir, però, que, a jutjar pel parlament dedicat al públic de Sant Feliu, Amadeu Hurtado no es troba encara emplaçat en un terreny sòlid de realitats i afirmacions.

Alguns dels conceptes emesos, certs comentaris que lliscaren dels seus llavis, no comporten pas una ferma consolidació orientadora. És més, sense reserves ni vacil·lacions hem de considerar que la major part del seu discurs fou extrany a l'elevació espiritual d'un home de les qualitats excel·lentes d'Amadeu Hurtado.

Un dels tòpics que prodiguen els propagandistes d'A. C. R. és que ells volen fer política «nova». Política nova que, indubtablement, ha de representar una rectificació de procediments, un divorci evident d'actuacions i una característica inconfundible al servei de la seva causa.

Els oradors que es manifestaren a Sant Feliu no palesaren en cap moment l'empremta de nous corrents i noves modalitats.

Parlaren el mateix llenguatge de sempre. Inculparen a l'adversari deturant-se en detalls, en reticències, en capciositats, en apreciacions subjectives; en una paraula, caigueren en el vici de la «política menuda».

Hurtado aprecia la política de l'Esquerra en forma que, en certs moments, fou injusta i impròpia. Els retrets i les censures que ara es llicencien contra els homes d'E. R. de C. són absolutament idèntics als que dos anys enrera els hi dirigien des de les pàgines de *La Publicitat*. Cerqueu la col·lecció d'aquest diari des del mes d'Abril fins al Juny de 1931, que és quan es celebraren les eleccions municipals i constituents i hi trobareu la mateixa prosa desdenyosa, les diatribes semblants i els propis atacs que actualment s'adrecen contra la política i els homes de l'al·ludida col·lectivitat.

A despit d'aquesta coincidència, Amadeu Hurtado acceptà sense reserves l'acta de diputat que E. R. de C. li oferia amb safata de plata.

Es això política «nova»?

La política nova obliga a fer-se dignes del moment present, Hurtado la invocà hàbilment aqueixa hora crítica en parlar de la gran transformació de ideals que s'opera a Europa.

Aquesta transformació té el seu origen en la revolució profunda que, després de la guerra, es ve realitzant en els pobles europeus. Tot un seguit de obligacions, de deures, lliga els homes que es senten responsables de l'hora actual. Davant la naixença d'un nou món, que és el món que ha de sortir de l'al·ludida transformació doctrinària que ens parlava Hurtado, que sorgirà del «gran transtorn de les velles idees i dels dolors de l'idea nova», els homes capacitats i els homes sensibles han de pendre posicions categòriques, diàfanos, que no es prestin a confusions i a equívocs.

Els problemes que planteja la transformació actual no poden eludir-se. No els pot evitar, majorment, cap home d'esquerra.

I això és el que està fent i vol seguir fent E. R. de C.

El problema de la cultura, el problema del camp, el problema de les autonomies municipals, el de l'assistència social, el d'assegurances a l'invalidesa, seran decididament resoltos pel Parlament Català tan bon punt el traspàs de serveis permeti donar eficiència econòmica als projectes en curs.

Omitint les menudències superficials; oblidant la crítica sistemàtica i les petites vanitats personals, pot el senyor Hurtado — deixem del·liberament de banda els demés oradors perquè els eclipsa la brillant personalitat del líder — en consciència d'home equànim, serè, documentat i culte, qualitats que el distingeixen generalment, culpar a l'E. R. de C. de que hagi oblidat l'obra intervencionista, l'obra transformadora, gradualment reconstructiva, que exigeix l'actual moment de trasbalsament que es viu en la Europa dels nostres dies?

Estem segurs que en el seu fur intern, quan descansa de la seva nova modalitat prosselitista, ha de reconèixer l'ingrata i injusta — ingrata per injusta — la labor de recels que escampa pels pobles catalans.

Precisament, els atacs que reb amb fúria desbordant E. R. de C. procedeixen particularment de les posicions de dreta pels atacs i els projectes que, en el terreny legislatiu, informen el caràcter predominant de la seva política interventora.

Una convergència tal en ordre a les actituds polèmiques i crítiques contra l'Esquerra, fa sospitar al poble que no juga en elles com únic paper l'impuls contrastatiu de les idees, sinó que hi ha quelcom entremig que té més força ofensiva, encara que menys confessable.

La intervenció americana

Traduïm de *La Vie Sociale* aquestes notes que corresponen a l'actualitat americana.

* * *

«En el curs de la campanya presidencial de 1932, s'han sentit els discursos d'habitud, repicats de promeses, atacs i envits. El fet dominant té l'origen en l'oposició violenta que s'ha establert entre Hoover i Roosevelt sobre la qüestió del control de l'Estat. Roosevelt aferma la necessitat d'un control governamental per a salvaguardar els grans interessos públics. Obstinadament fidel als principis de la llibertat individual il·limitada Hoover ha denunciat tot control de l'Estat sobre les activitats econòmiques dels ciutadans com un atac intolerable a les tradicions de la República americana.

La victòria dels Demòcrates el 8 de Novembre de 1932 significa en un mateix temps dues modalitats, explicades pel curs dels aconteixements.

Aquesta victòria és el resultat d'una coalició de malcontents dels quals la major part sols esperen el retorn a la prosperitat. Aquest és el cas dels agricultors, que no demanen res més que poder vendre el blat car. Però, la victòria demòcrata ofereix també una necessitat profunda de canviar l'organització econòmica i social del país. Lo qual contribueix a donar a aquest aconteixement un caràcter de revolta — o de revolució inicial — com ho prova l'amenaça del nou President dirigida a la gran indústria i a l'alta finança, d'acord amb els actes del govern des de son instal·lació al poder.

No és pas el cas de discutir ara la tècnica del programa Roosevelt i les seves possibilitats d'èxit. Es tracta simplement de palesar els seus caràcters principals.

La situació general a Amèrica era tan tràgica en els començos del 1933 que s'imposaven mesures urgents. Res importa el govern que ho hagués fet, Republicans i Demòcrates estaven visiblement d'acord en la necessitat primordial d'una alça dels preus. El fet frapant és que a canvi de la seva intervenció d'ajut, el govern imposa el

Banc Urquijo Català

Domicili Social: BARCELONA / Pelai, 42

Delegació
de
Sant Feliu de Guixols

COMPRA - VENDA DE VALORS
CUSTODIA DE VALORS
NEGOCIACIÓ DE CUPONS
COMPTES CORRENTS AMB PESSETES
I MONEDA EXTRANJERA
I TOTA CLASSE DE OPERACIONS
BANCARIES

Destil·leries BONET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Unic fabricant de les especialitats:

Gran licor ESTOMACAL BONET i Anís refinat EL TROMPO

Premiat amb Diploma d'Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de París en 1897. Membre de la Societat de Industrials i Inventors de París. Gran Diploma de Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de Barcelona de 1912.

Es ven

Botiga
de comestibles
i pesca salada

Acreditada i centrica

RAÓ: A la nostra Administració.

seu control a la indústria, a l'agricultura, al comerç, a la banca. I això és ço que ha fet parlar els Republicans de «tirania burocràtica» i d'aventures socialistes.

En realitat, el govern Roosevelt innova menys que es creu de primera vista. Més exactament entra en la tradició americana, de la qual un individualisme extremat l'havia fet desviar en el període de prosperitat sobtada sortit de la guerra i artificialment perllongat des del 1925 al 1929. L'excés d'individualisme i del sedicent liberalisme degenerava en una ferotge concurrència que, paulatinament havia creat, com ha molt ben dit W. Lippmann, un estat favorable a l'exploració dels contrabandistes, raptadors i lladres de tota mena. El govern Roosevelt assaja d'acabar amb tals excessos. Ha organitzat una policia nacional, torna el prestigi al poder central i, equipat amb armes contundents, entra en la vella tradició americana que ha donat origen (des del 1875) a la *Interstate Commerce Commission*, després a la Banca de Reserva Federal, i, a la vetlla de la guerra, a la legislació del President Wilson.

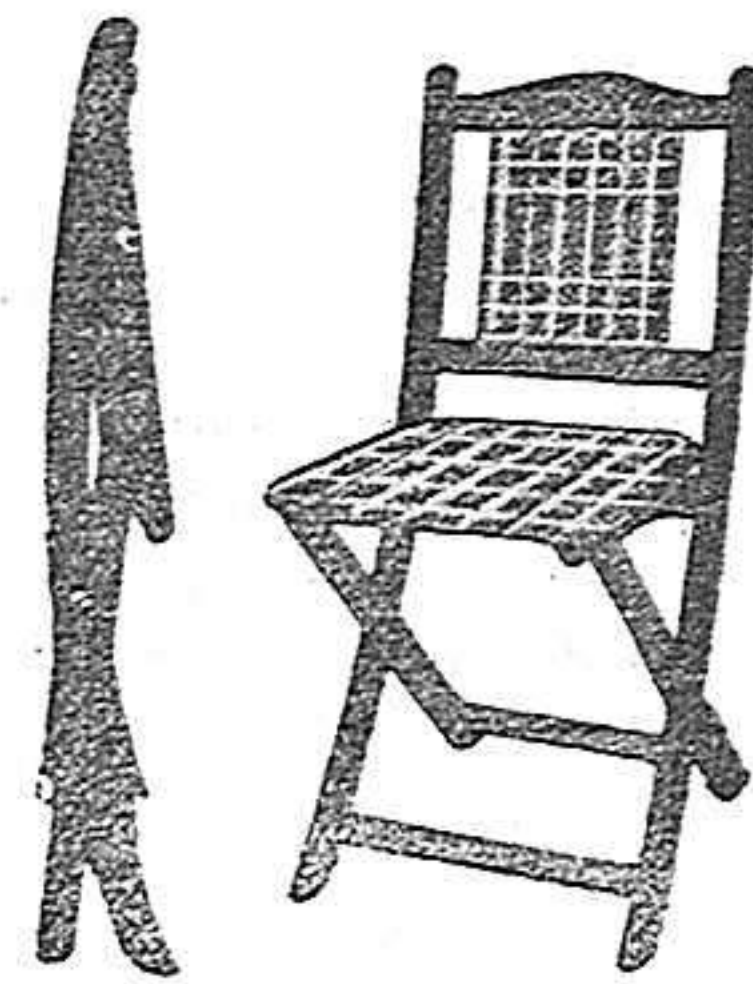
L'atur de la immigració, el gran terrabastall de la guerra, la multiplicació dels mitjans de comunicació, l'expansió del maquinisme han canviat les condicions de la producció i de la intervenció. Fa vint anys que una vasta recerca és oberta per a estudiar la millor utilització de les forces a Amèrica. El mateix es repeteix arreu del món. Si es considera en son conjunt l'economia contemporània, es palesa per tot l'existència d'una barreja, en proporcions diverses, d'una economia liberal i d'organismes econòmics lligats a l'Estat o de monopolis privats. L'economia bolxevista es troba a un extrem, però necessita també, de temps en temps, de fer concessions a l'economia liberal. Els Estats Units es troben a l'extrem oposat. S'han ocupat actualment d'integrar en el liberalisme una dosi d'estabisme i de sindicalisme obrer. Però, ells fan amb decrets imposats ço que en Europa s'ha fet per una progressió lenta.

El programa Roosevelt ha estat concebut per teòrics amb la finalitat de donar satisfacció a totes les classes del poble. S'ha pensat amb els grans industrials i amb els petits productors, amb els obrers, els agricultors, els consumidors i amb l'interès general. A l'expectativa dels resultats de l'experiència, podem fer des d'ara algunes observacions.

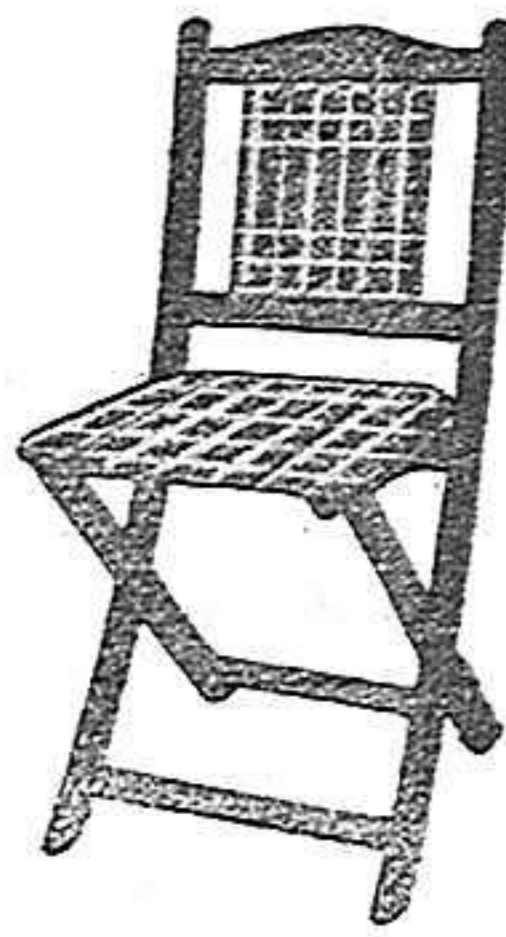
Una transformació de tal envergadura no pot fer-se sense trasbalsaments de riquesa que, esperant la represa dels negocis, són necessàriament més aprofitables als uns que als altres.

Fusteria Mecànica de JOSEP JUBERT

GARCIA HERNANDEZ, 21 I 25 SANT JOAN DE PALAMÓS

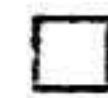

Tancat

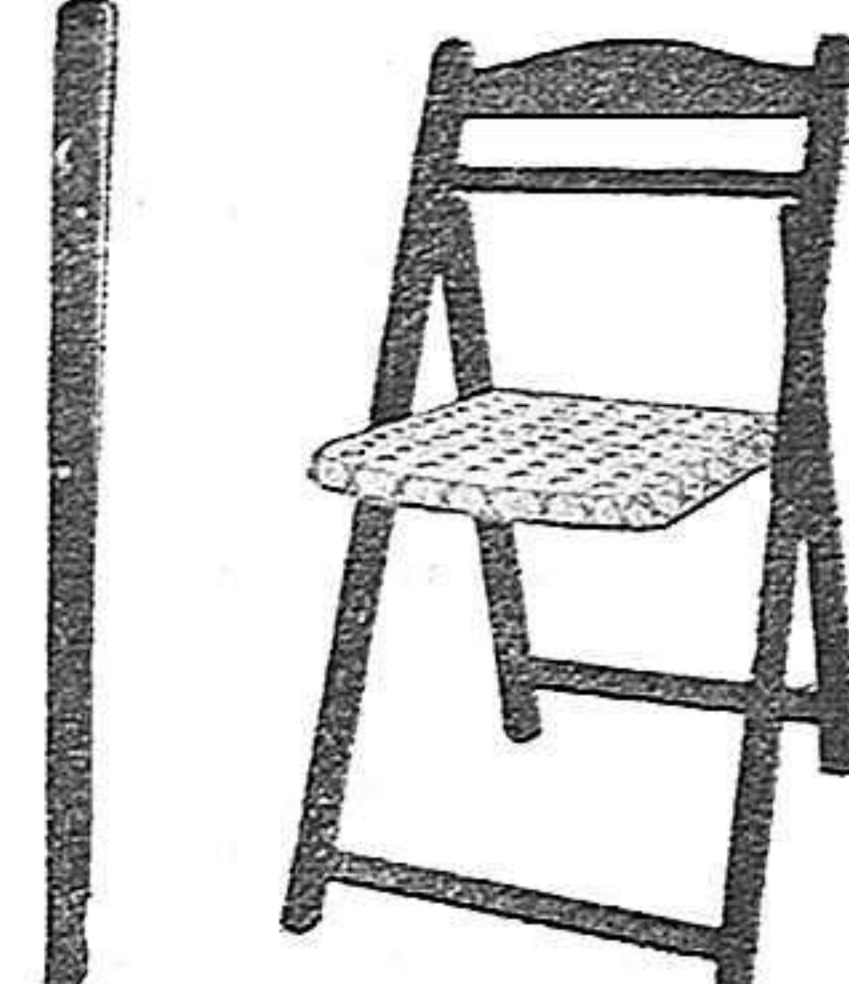

Obert

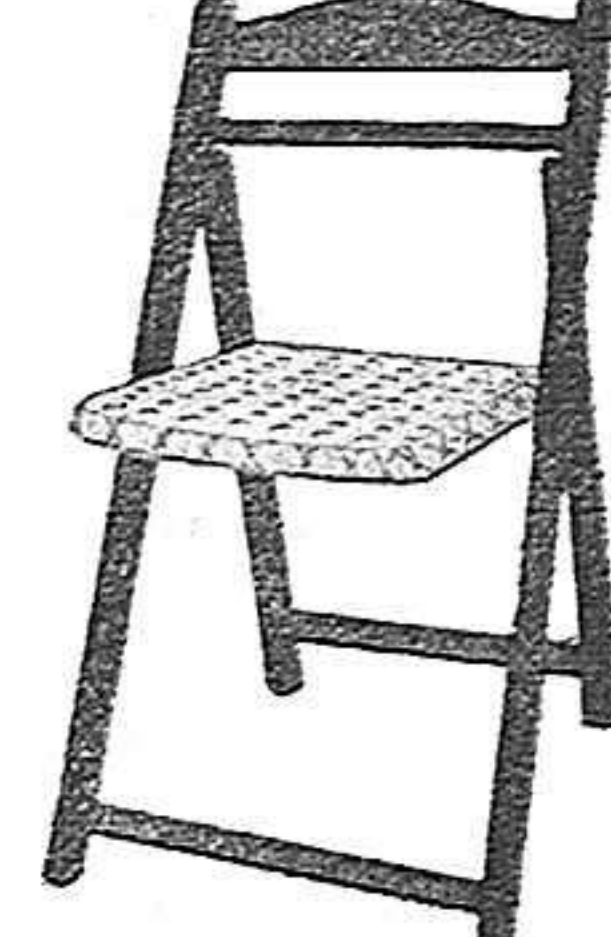
Especialitat
en la
construcció de
seients propis
per a bars
i restaurants

Preus
reduït

Tancat

Obert

El cas es presenta així: *cui bons?* L'oligarquia industrial i financiera reb un cop dur. No té altre remei que passar, malgrat son orgull, per les forques caudines del control de l'Estat. Però, se li torna per una mà generosa ço que un altre li pren. A canvi d'aquest control que li han imposat, obté la supressió de les clàusules molestes contingudes en les lleis contra els trusts. Es una ofrena feta a les grans indústries, puix el comerç i la classe mitja no en profitaran pas gaire. Els obrers, pel seu costat, són ben atesos. Aconseguen salaris alts. Això, certament, significa que la direcció de la política econòmica no canvia per res. L'al·liança dels obrers i patrons continua sota la bandera de la prosperitat; però la política social es transforma: els obrers assoleixen el reconeixement del dret sindical. L'opinió pública, però, molt gregària, és sempre dòcil a la influència de l'espirit misionari.

Sigui el que sigui el resultat de la

gran experiència en curs, és molt probable que el govern americà es veurà portat, salvo una catàstrofe, a relentir l'ambició del seu control, i que la classe obrera consolidarà les seves posicions, a condició, no obstant, que pugui trobar entre els intel·lectuals i els homes d'acció actualment esfumats en una anarquia, els quefes que fins avui li han mancat. Ningú pot dir encara com l'obrer americà, en el desenvolupament del sindicalisme, sortejarà l'obstacle de la mà d'obra negra en els Estats del Sur.

Es molt probable, per fi, que per defensar els salaris alts i els beneficis forts, d'acord amb el dogma de la prosperitat, els EE. UU. restaran envoltats d'una muralla duanera i que a l'interior d'aqueixa muralla s'hi preveuen violents conflictes. Perquè la classe obrera americana no es contentarà pas de millores; voldrà també les drets que no té. La revolució social haurà començat en el moment de produir-se aquest fet.»

INFORMACIÓ COMARCAL

St. Feliu de Guíxols

Vetllada teatral

A càrrec de l'«Agrupació Romea», i com a represa d'activitats, el dilluns es celebrà en el Teatre Novedats una solemne vetllada d'art sota els auspicis de l'Associació de Teatre Selecte de Barcelona.

El programa de la festa el formava la representació de la tragicomèdia *Era un Home*, del dramaturg belga Max Deauville, versió catalana de Ventura Gassol, amb cortines musicals del jove i inspirat compositor guixolenc Josep M. Vilà, i decoració expofessa del malhaurat Àngel Fernandez.

Abans de la representació es donà una conferència pel conegut comediógraf Enric Lluelles.

L'interpretació d'aquesta obra moderna resultà bastant discreta. Tots els actors hi posaren llur vocació entusiasta, la qual cosa diu molt a favor seu. No volem entrar en detalls, que ens ocuparien un espai que no disposem avui.

L'èxit de la vetllada es palesà sense dubitacions en la cordialitat del nombrós públic. Els aplaudiments sovintejaren, nodrids de calor i satisfacció.

Tal fou d'obert i general l'entusiasme que es feren obligats els parlaments de ritual. Ventura Gassol, assistent a la festa, amb el seu verb

arborat de lirisme i fortalesa, digué unes belles paraules d'estimulació i agraïment que foren acollertes pels espectadors amb plena vibració apassionada.

En resum, una noble i agradosa festa d'art que diu molt a favor dels propòsits i realitzacions de l'Agrupació Romea.

Les activitats culturals del Cemim

Obertura de l'exposició. - Parlament del senyor R. Viñas.

El diumenge dia 24, a les 8 i mitja de la vetlla va tenir lloc al local del C. E. Mar i Muntanya l'acte d'obertura de l'exposició del malaguanyat pintor escendògraf Àngel Fernández.

Curà del dit acte el poeta i dramaturg Ramon Viñas, qui amb eloqüent paraula, féu un interessant parlament explicant la vida artística d'aquest gran pintor que, encara que l'esgarriosa mort el prengué en els moments que a costa d'esforços titànics tenia ja vençudes totes les contrarietats amb que es té de lluitar per arribar a una plenitud, avui les seves teles són considerades d'un gran valor pictòric.

Cloqué l'acte felicitant-se que hagués sigut una entitat excursionista la que hagués portat al seu Casal les obres d'Àngel Fernández.

Seguiu aquest camí, excursionistes guixolencs—continua dient—i de segur que si l'Àngel Fernández fos viu, també vindria amb nosaltres per acomplir aquests esforços vostres.

Conferència

Dimecres de la setmana passada va tenir lloc al local d'aquesta entitat una interessant conferència sobre temes de norma excursionística, a càrrec del nostre company de premsa Albert Bosch Viñals, soci d'aquella entitat. Aquesta conferència, segons versions d'alguns socis, tingué un gran valor per al C. E. M. i M., perquè el seu entusiasta consoci va posar cura a una malura de gravetat que feia temps tenia aquest centre.

Segons ens han manifestat, els fruits d'aquest acte es veuran palesos dintre poc temps, tota vegada que ja dins d'aquella entitat es fan unes gestions encaminades de tal forma, que de veure's coronades d'un bon èxit, cosa gairebé segura tractant-se dels joves entusiastes del C. E. M. i M., la posaran al nivell dels grans centres excursionistes de Catalunya.

No cal dir com felicitem al company Bosch per l'èxit de la seva conferència, amb motiu de la qual ha demostrat una vegada més l'entusiasme i amor que sent per l'excursionisme i el seu Centre.

TRANSPORTS I AUTOS DE LLOGUER

DOMENEC OLIVER

Servei de càrrega i encàrrecs entre Palafrugell, Palamós i Barcelona

Servei entre Palamós i Caldes de Malavella i de Palamós a Sant Feliu de Guixols i viceversa

PALAMOS

BARCELONA

Passeig Doctor Robert, 2 i 4.- Tel. 46 * Princesa, 11, Tel. 19844.-Urgell, 25, Tel. 35914

Sessió de l'Ajuntament del dia 20 corrent. — Valls i Campà.

Es aprovada l'acta de la sessió anterior.

Passa a informe una comunicació del señor Enginyer Cap dels serveis d'Indústria de Girona, trametent una instància de l'empresa Palahí i Cia., demanant permís per a fixar un mínim de consum de gas mensual de 5 m. c. a una categoria dels seus abonats.

Es queda enterat de una comunicació de la Superioritat, assenyalant les quantitats que per prorrateig deuran satisfer cada una de les Corporacions a les quals ha servit el funcionari Manuel Caparrós, per a la seva jubilació corresponent a aquest Ajuntament la quantitat de 73'04 ptes. mensuals.

Es llegida i aprovada una instància de la casa Hijos de H. A. Bender, S. A., demanant permís per a construir 3 magatzems a la seva fàbrica, del carrer del Bruch.

Es concedeix permís a En Simó Miranda, per a instal·lar la calefacció central a unes dependències de la Caixa de Pensions.

S'aprova en definitiva, l'Estatut de l'Associació de Contribuents afectats per l'execució del projecte de construcció de clavegueres en les rieres de les Comes, de St. Amanci i del Monestir i pavimentació i cobriment del jaç de la darrera.

I no havent-hi altres assumptes a parlar, s'aixeca la sessió a un quart d'onze de la vetlla.

Cinema. — A la Sala del Novedats s'ha projectat el discutit i interessant argument de *Topaze*, l'obra mestra del genial Pabst.

Topaze es una de les obres més realistes del cine. Els personatges que jugen l'acció són fets de nervi i factura ben naturals. I la seva interpretació pot considerar-se també com una de les més excel·lentes que que s'han presentat.

L'anècdota i el diàleg sorprenden aiximateix per la seva realitat. Indubtablement que la seva naturalesa és immoral. Els *Topazes* abunden arreu, però no constitueixen pas la generalitat dels que actuen en les esferes de de l'ètica pública. D'ací que hagi estat tan discutida aquesta producció moderna.

Per contrast, en el *Catalunya*, amb motiu de la represa de temporada, varen oferir *Mercedes*, la pel·lícula catalana, que portà bon contingut de públic a veure-la.

Tot el que en *Topaze* és interès, subtils, força d'expressió, esdevé en *Mercedes*, trivoltat, epidermis, vanesa.

No obstant, el gust popular va palesar-se una vegada més, decantant-

Comitè Comarcal del Partit Republicà Federal del Baix Empordà

(Adherit a Esquerra Republicana de Catalunya)

Es convoca als Delegats que integren el Comitè Comarcal, a la reunió que tindrà lloc el diumenge, dia 1 d'Octubre, a 3 hores de la tarda en el Centre Republicà Federal de Palamós.

ORDRE DEL DIA

- 1er. Cobrament de quotes vençudes.
- 2o. Congrés Nacional extraordinari pel 7 d'Octubre.
- 3er. Informe de la Comissió que anà a Sant Feliu de Boada.
- 4rt. Assumptes generals.

Palamós, 28 de Setembre de 1933.

EL SECRETARI, JOAN MATAMALA EL PRESIDENT, JOSEP FABREGA

ES VENEN 2 COTXES

■ Un ESTUDEBAKER SEDAN 4 portes, en molt bon estat, 6 rodes noves, faros Marxal per

2.500 Ptes.

Un BUICK SEDAN, ha fet 37 mil ktrs, 4 portes, 6 rodes noves, 5-7 places, completament nou per

5.000 Ptes.

Raó: EMILI GROS - Garatge - Carretera de Girona, 4 - PALAMÓS

se decididament per l'espectacle fútil.

L'inauguració de la Sala de cine del Llevant té lloc avui amb l'estrena *Déjame pasar una noche contigo*, obra que, segons versions, procedeix de favorables auspicis.

Un Col·legi de 2.ª Ensenyança a St. Feliu. — Les actives gestions que ha seguit fent la Comissió Gestora local per aprofitar la concessió d'un establiment de 2.ª ensenyança a St. Feliu han estat acollertes amb la millor voluntat per la Comissió Mixta de Traspàs, auspiciada en aquest sentit pel Subsecretari d'I. P. Jaume Pi i Suñer i altres personalitats que han ajudat amb tot interès les peticions dels nostres amics Valls i Campà.

Conseqüentment, s'ha aprovat la creació d'un col·legi de 2.ª Ensenyança a la nostra ciutat, susceptible, però, d'ampliar-se a la categoria d'Institut a la primera avinentesa favorable.

Es proposa dels organitzadors que aqueix Centre docent funcioni pel curs a punt d'inaugurar-se, per lo qual es fan treballs per habilitar un local adient.

De bon grat donem esment d'aquesta millora moral per a la nostra població i felicitem als ciutadans Valls i Campà, que amb tant de zel han treballat en aquest assumpte. Igual felicitació fem extensiva als funcionaris i representacions que hi han col·laborat.

La Bisbal

Homenatge al Sr. Santaló. — Foren en gran nombre els militants de Esquerra d'aquesta ciutat que es traslladaren diumenge passat a Girona

per a assistir als actes organitzats en Homenatge al digníssim Diputat a les Corts de la República i actual Ministre de Comunicacions, Don Miquel Santaló.

L'acte revestí una importància enorme, ben digne de l'homenatge, principalment el miting de la tarda a la Plaça de Braus, al qual es calcula que hi assistiren unes 10.000 persones de totes les contrades gironines.

A l'entrar al clos de la plaça el venerable President de Catalunya Sr. Francesc Macià, acompanyat d'alguns dels seus Consellers, fou un moment apoteòsic. Tot el públic allí congregat s'alçà dret per a tributar una grandiosa ovació d'afecte i admiració a la més alta representació de la nostra terra.

Els parlaments foren escoltats amb un silenci religiós i tots aplaudits amb singular entusiasme.

La representació de la nostra ciutat hi anà presidida per la magnífica bandera de l'Ateneu Pi i Margall, a que en tots els actes se li destinà un lloc d'honor.

Noves Empreses d'Espectacles. — Des de la setmana passada la Societat «Cinæs» ha deixat d'explotar el Saló Mundial, anant actualment a càrrec d'una Empresa local de la que té la gerència el nostre bon amic particular En Narcís Quintà, empleat de l'Energia Elèctrica de Catalunya.

També es diu que a partir del primer d'Octubre deixarà l'explotació del Teatre Olympia l'Anònima «Importaciones Cinematogràfiques», agafant-la igualment una empresa bisbalenca.

Desitgem a ambdues empreses un falaguer èxit en el seu negoci.

Demaneu sempre

les excel·lents gasoses

BATET

◆ Les gasoses BATET són fabricades únicament amb sucre

Els conflictes interns de l'Esquerra

En el moment d'escriure aquestes notes desconeixem l'abast i les conseqüències que tindran els acords presos pel Comitè Executiu de l'Esquerra en relació amb els conflictes interns plantejats aquets darrers dies.

La naturalesa delicada dels fets esdevinguts que han donat origen a l'anormalitat soferta, obliga a mesurar amb la màxima serenitat i amb la més gran dosi de reflexió els resultats dels acords en perspectiva.

Al nostre entendre, sense volguer limitar en res l'autoritat del Comitè Executiu, la forma més democràtica i més resolutiva que cal emprar es la de convocar una Assemblea extraordinària de l'E. R. de C. per a tractar i resoldre en definitiva aquests afers. Les incidències dels conflictes en curs s'han de depurar i sancionar en un Ple de totes les representacions directes i els acords que surtin de tal Congrés deliberant han de rebrer la revalidació de tots en general.

Indústria Suro-Tapera

C. M. del S. — La Comissió Mixta del Suro ha estat convocada pel dia 27 del corrent, per qual motiu les sessions corresponents a aquesta convocatòria s'hauran ja celebrat a Madrid.

No sabem si el Comitè Surotaper ha designat cap substitut per a reemplaçar al delegat efectiu senyor Gerver, privat per ineludibles ocupacions de desplaçar-se a Madrid.

Farem els possibles per a donar en un número pròxim una referència detallada dels acords que pendrà la C. M. del S.

Estadística. — Segons dades estadístiques que ha publicat en una memòria la C. M. del S. el total de suro collit durant l'any 1932 fou de 613.098.48 qqs. castellans o siguin 282.025.296 qqs. mètrics.

D'aquesta quantitat correspon: 146.549 qqs. castellans a suros de 8 anys i 466.549 qqs. a peles de 9 anys.

La província que produeix major quantitat de suro és la de Càdiz amb 213.894 qqs. castellans. Segueix Màlaga amb 103.372 qqs. i Càceres amb 83.086 qqs.

La producció de suro verge (pelegrí) de l'any 1932 fou de 69.908.50 qqs. castellans equivalents a 32.157 qqs. mètrics.

La província de major densitat productora és Màlaga amb 26.757 qqs. Girona apareix amb una producció de 16.252 qqs., xifra oficial que no creiem correspongui a la realitat.

Igual opinem respecte la producció de suro elaborable. Girona registra una assignació oficial de 1.330.40 qqs. castellans o 612 qqs. mètrics.

Homenatge a Santaló a Girona

La premsa diària ha publicat una circumstanciada informació dels actes celebrats el diumenge a Girona a honor del diputat Miquel Santaló.

No repetirem, per tant, els detalls de les festes.

El moment de l'homenatge, que fou al Centre d'U. R. a les 11 del matí, revestí el caràcter d'un aconyentament ple de cordialitat i identificació.

Amb l'ofrena de l'Album signat per milers de ciutadans de les comarques gironines, pronunciaren parlaments efusius el president del Centre doctor Pompeu Pascual i el de la Comarca Joan Ballesta.

Emocionant davant la impressió que la magnitud de l'acte oferia, Miquel Santaló digué unes paraules d'agraïment i de compenetració als ideals progressius.

D'aquell acte sortí creada la *Beca Santaló*, que cada any s'ofereix a un alumne de l'Escola Normal que s'ajusti a les condicions establertes.

A la tarda, a les 4, tingué lloc a la Plaça de Braus de Santa Eugènia, el gran acte d'afirmació republicana-autonomista, anunciat prèviament. Hi assistiren gran nombre de personalitats de l'E. R. de C., entre les quals el president Macià, el conseller primer Pi i Suñer, els diputats Gassol, Humbert Torras, Dencàs, Yrla, Rouret, Fàbrega, Colldorfons, Barrera, Tauler, Arnau, Casademunt, Blasi, i altres i altres que no recordem.

Es calcula que la gentada que omplenava la plaça arribava a uns 8 mil espectadors.

De Sant Feliu sortiren uns 125 amics i si s'hagués disposat de més temps per a organitzar la sortida, s'hauria doblat el nombre.

Santaló, Humbert Torras, Ventura Gassol, Pi i Suñer i Macià foren els oradors que comunicaren amb el públic.

Els seus parlaments, abrandats de convicció i de fe, inflamaren l'entusiasme dels oients.

Ben fosc era quan es donà termini al magne acte, digne de la importància que ha assolit el partit d'E. R. a les nostres comarques i esplendent colofó al brillant homenatge dedicat al polític tot voluntat, tot cor que és el nostre amic Santaló, actual ministre de Comunicacions.

EL PROGRAMA comparteix amb tots els companys gironins la joia per l'èxit assolit en aquesta demostració pública de vitalitat i de confiança a un dels homes més representatius de la nostra terra.

Temes socials

III (i últim)

Comentant la polèmica entre Angel Pestaña i Sebastià Clara, ens hem trobat que tenim ja publicats tres treballs. No podem abusar de les condicions quilomètriques de certs comentaris i avui anem a finir en la nostra condició de crítics exposant a la llum i per a coneixement de tots el que són els integrants d'aquest remogut nom dels «Disset», que tant ha donat a pensar i escriure a molts dels que viuen la política activa del moment.

SERVEI D'AUTOS DE LLOGUER

Robert Marañà

Sta. Llúcia, 25 - St. Feliu de Guíxols - Tel. 119

Banc de Palafrugell

Palafrugell - Sant Feliu de Guíxols - La Bisbal - Torroella de Montgrí - Llagostera

Sucursal de Sant Feliu de Guíxols

TOTA MENA D'OPERACIONS BANCARIES

Segons frase del líder obrerista Angel Pestaña (ara per ara el més representatiu entre els capdevanters oposicionistes del moviment obrer a Catalunya) els Disset són la part més avançada de l'Esquerra Republicana de Catalunya i gairebé, de tant avançats, els que més poden tenir uns punts fins ara indeterminats amb el partit comunista català conegut per Bloc Obrer Camperol.

Altres elements, tal vegada excessivament intel·lectuals, ens conceptuen com a la representació nebulosa de la veu sindical de la Confederació Nacional del Treball dintre l'Esquerra. I pels homes que dirigeixen el moviment obrerista de caràcter «oficial», fent ús del seu portantveu «Solidaridad Obrera», ens consideren com lo que ells nomenen el residu de que la burgesia pren a mà per sostenir amb esperances vanes les il·lusions renovadores del proletariat, i entretant donar temps al temps per a que la dita burgesia es vagi organitzant per a seguir en el comandament de l'actual stato-quo de les coses.

La Lliga, la més astuta, no diu res de nosaltres i es manté a l'espectativa, contenta de què se'ns vegi (se'ns «descobreixi», direm fent ús del vocabulari cinètic) i es procura que sortim de la nostra posició per algú indefinida.

Per a molts, som un misteri encara. Pels altres opinants a la lleugera, som uns més en el maremagnum que és la tònica de la situació actual de totes les coses que es barallen entre la perennitat i la inestabilitat.

Nosaltres, en concret, deixant dir a uns i altres, no som «uns més» ni un misteri: som uns homes que pensem, que tenim criteri i que analitzem les coses i compartim les idees. Fins ara la nostra labor no ha estat res més que d'estudi. Feina de laboratori, esforç que ha volgut romandre en l'anònim perquè no va menar per

cap personalisme.

Estem a punt de donar a la vida un setmanari que intitolem *Mall*. En el darrer Congrés d'Esquerra Republicana de Catalunya celebrat al Palau de les Arts Decoratives, de Montjuic, el 24 de juny prop-passat, presentarem 16 Ponències que foren acceptades sense discussió, i que ja han començat a donar fruit convertint-se en projectes dels homes que en el governament de la política ens representen estan a punt de posar en pràctica. No hem fet res més. Donem mitings, conferències; però pràcticament, d'aquestes coses que surten a la vida amb propaganda de timbals i platerets, no hem fet res. Repetim que la nostra labor és silenciosa, de laboratori. No vol dir, però, que el dia de demà sortim amb una altra sèrie de projectes que ens siguin acceptats o rebutjats o discutits. Som franciradors que tirem de franc. Per això la Lliga, quan vol opinar sobre nosaltres, calla esperant que els nostres germans ens faran enraonar de coses que no tenim a dir ni perquè dir, perquè no diem res més que el que fem i fem tot el que diem. Com que la Lliga té per a dir i per això calla, té el defecte de no dir el que fa, i no fa tot el que diu, sinó que la seva tàctica és la de dir només les coses que li convenen i de callar les que ens convindrien que es diguessin, la seva posició la trobem en el sentit noble del mot la menys interessant, només ens dediquem a parlar amb i pels nostres germans que a l'interessar-se pel que fem ens jutgen cordialment, i entre ells i nosaltres no hi posem res més que el sentiment sincer de la nostra voluntat latent al unisó. Parlem de cara als obrers.

I fora de tot això, no som res més. Perquè ens definim concretament, cal només que algú pretengui repetir coses passades i, aleshores, veureu com els «Disset» no són una incòg-

nita sinó una valor real que viu i té força.

Abans de signar el treball, però, vull dir dues paraules sobre un estat de concepció que cada vegada que algú en parla generalment es confón.

Em refereixo al concepte que del comunisme en té la majoria de gent.

Us destaqueu una mica en política d'avençada i desseguida la pregunta us salta al davant: Sou comunista?

I generalment entre la massa obrera, el mot comunista no és pas ben conceptuat. Veiem com tot i la propaganda insistent dels partits comunistes que avui tenen vida entre la massa proletària, numèricament són ben poca cosa. Si dieu que sí, entre els obrers sou mirat amb un cert recel, i moltes vegades sou tractat d'utopista. Sou comunista llibertari? Si dieu que sí, us titllen desseguida de il·lús.

I no us pregunten res més en matèria social.

Es que no n'hi ha cap més de comunisme?

Doncs nosaltres, els «Disset», som comunistes, però comunistes d'aquell comunisme que no es parla, Quin és doncs el tercer comunisme, «el nostre»? Un comunisme nou? Un comunisme que resulti un «camouflage»? No. La idea a la que nosaltres ens donem de cos i ànima no és una idea nova, i menys inventada per nosaltres. Ens tracem una trajectòria i en ella no fem més que propagar el comunisme més humà que hem trobat dintre dels nostres coneixements. I hem vist que, acabant la tasca, el proselitisme és una cosa real. La gent es sent mica a mica comunista.

No prediquem la guerra social, no prediquem la revolta social en la que doni el do de pit una pistola, sinó que tracem una línia que tendeixi a la nivellació anhelada pausadament, harmònicament, a l'efecte de que quan arribem a la meta (si és que n'hi ha) encara siguem homes i no ens hagim convertit en pistolers.

Prediquem el Cooperatisme. Que la gent s'aglutini, que es doni una cultura de familiarització, de comunització d'interessos, de vertadera pedagogia social. Cooperatives de producció. Cooperatives de consum. Abolició progressiva de la propietat privada. No hi ha res de ningú. De consegüent, tot és de tothom. Anem contra tota mena de privilegis de casta i socials. Volem la igualtat fraternal.

Municipalització i nacionalització dels serveis públics. Impost progressiu sobre la renda, fins anular-la. Impost sobre el luxe fins que el luxe excessiu no existeixi. Creació d'escoles d'educació profiláctica per les dones, tècnica pels homes, reconstrucció dels Sindicats, abolició de tot el perjudici que domina la societat actual, i plasmació en realitat de les divines paraules de Jesús:

«Estimeu-vos com germans...»

HECTOR PUIG BUSSOT

Taxis Villosa

Fermí Galàn (ex Creu), 17 Tel. 80
Sant Feliu de Guíxols